Lietas Nr. A420412411
Lietas arhīva Nr. AA43-1096-13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā **2013.gada 8.novembrī**

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Dz.Amerika, tiesneses I.Meldere un L.Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2010.gada 13.decembra lēmuma Nr.1-5/193 atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 9.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Reģistrs vai atbildētājs) valsts notāra 2010.gada 4.novembra lēmumu Nr.6-23/139978 nolemts izdarīt ierakstu arodbiedrību reģistrā par izmaiņām arodbiedrības „LABA" (turpmāk – Arodbiedrība vai trešā persona) amatpersonu sastāvā, norādot, ka /pers. B/, /pers. A/, /pers. C/ un /pers. D/ ir atbrīvoti no valdes locekļa amata un valdes locekļa amatā ir iecelti /pers. E/, /pers. F/ un /pers. G/.

Ar Reģistra valsts notāra 2010.gada 11.novembra lēmumu Nr.6-23/144406 nolemts izdarīt ierakstu arodbiedrību reģistrā, norādot, ka /pers. E/ un /pers. F/ ir atbrīvoti no valdes locekļa amata un valdes sastāvā ir ieceltas šādas amatpersonas: /pers. F/ – valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt arodbiedrību atsevišķi; /pers. E/ – valdes priekšsēdētāja vietnieks ar tiesībām pārstāvēt arodbiedrību kopīgi ar vienu valdes locekli; /pers. G/ – valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt arodbiedrību kopīgi ar vienu valdes locekli.

/pers. A/ (turpmāk – pieteicēja) minētos lēmumus apstrīdēja galvenajam valsts notāram.

[2] Ar Reģistra galvenā valsts notāra 2010.gada 13.decembra lēmumu Nr.1-5/193 (turpmāk – Lēmums) atstāti negrozīti apstrīdētie valsts notāra 2010.gada 4.novembra un 11.novembra lēmumi.

Lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] 2010.gada 28.oktobrī un 5.novembrī Reģistrā saņemti Arodbiedrības pieteikumi par izmaiņām amatpersonu sastāvā.

Reģistra valsts notārs, pārbaudot Arodbiedrības iesniegto dokumentu un tajos ietverto lēmumu, uz kura pamata izdarāmi ieraksti arodbiedrību reģistrā atbilstību likuma prasībām, nepārbauda Arodbiedrības valdes sapulces sasaukšanas un tā norises, kā arī lēmumu pieņemšanas un protokolu sastādīšanas faktiskos apstākļus. Strīdi par minētajiem jautājumiem ir izskatāmi vispārējās jurisdikcijas tiesā civilprocesuālajā kārtībā. Tāpat Reģistrs nav kompetents izvērtēt minētos argumentus par iespējamo dokumentu viltojumiem.

[2.2] Ņemot vērā Biedrību un nodibinājumu likuma 22.pantā un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{3}panta otrajā daļā minēto, personas ir atbildīgas arī par iesniegtajos dokumentos ietverto ziņu patiesumu. Līdz ar to Reģistra valsts notāram nav pamata apšaubīt Arodbiedrības 2010.gada 21.oktobra ārkārtas valdes sapulces protokolā Nr.43/10-2110 un Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa sēdes protokolā Nr.002/10-2710 ietvertās ziņas un uzskatīt, ka 2010.gada 4.novembra lēmuma pieņemšanu adresāts ir panācis ar prettiesiskām darbībām.

[2.3] Ņemot vērā to, ka likums „Par arodbiedrībām" tieši neregulē arodbiedrības biedru sapulces jeb kongresa sasaukšanu un tās norisi, kā arī neregulē pārvaldes institūciju ievēlēšanas un atsaukšanas kārtību, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 17.panta otrās daļas noteikumiem šī nepilnība būtu novēršama analoģiskās metodes ceļā, piemērojot Biedrību un nodibinājumu likuma normas, kas paredz, ka sapulci var vadīt ne tikai valdes priekšsēdētājs, bet arī sapulcē ievēlēts sapulces vadītājs.

Izskatāmajā gadījumā no Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa sēdes protokola Nr.002/10-2710 redzams, ka /pers. F/ ir norādīts kā kongresa vadītājs, nevis kā Arodbiedrības valdes priekšsēdētājs. Reģistra valsts notārs nav tiesīgs apšaubīt un tāpēc veikt pārbaudes par Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa sēdes vadītāja iecelšanas un pieņemtā lēmuma

par izmaiņām valdes sastāvā faktiskajiem apstākļiem.

[2.4] Ņemot vērā to, ka Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra pieteikumā un 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa sēdes protokolā Nr.002/10-2710 nav norādīta informācija par Arodbiedrības valdes locekļu pārstāvības tiesību apjomu, navpamatota pieteicējas norāde, ka Reģistra valsts notārs ir pārkāpis savas likumā noteiktās pilnvaras un, pieņemot 2010.gada 4.novembra lēmumu, ir paplašinājis Arodbiedrības valdes locekļu pilnvaras. Arī 2010.gada 5.novembra pieteikuma 2.3.apakšpunktā norādītās ziņas atbilst Arodbiedrības 2010.gada 5.novembra valdes sēdes protokolā Nr.44/10-0511 ietvertajai informācijai par izmaiņām Arodbiedrības valdes sastāvā un valdes locekļu pārstāvības tiesībās.

[2.5] Ņemot vērā to, ka 2010.gada 5.novembra pieteikumā un tam pievienotajos dokumentos ir norādīts, ka Arodbiedrības valdes priekšsēdētāja amatā ar paraksta (jeb pārstāvības) tiesībām ir iecelts /pers. F/, bet Arodbiedrības valdes priekšsēdētāja vietnieka amatā ir iecelts /pers. E/, tad atbilstoši 2010.gada 27.oktobra statūtu 11.4.apakšpunktā minētajam Reģistra valsts notārs 2010.gada 11.novembra lēmumā izdarīja piezīmi par valdes locekļu pārstāvības tiesību apjomu, norādot, ka /pers. F/ ir atsevišķās pārstāvības tiesības, bet pārējiem diviem valdes locekļiem – /pers. E/ un /pers. G/ – ir kopīgās pārstāvības tiesības. Minētajai piezīmei nav ieraksta statusa, jo tās mērķis ir tikai informēt trešās personas par valdes locekļu pārstāvības tiesību apjomu Arodbiedrībā. Pievienojot piezīmi par valdes locekļu pārstāvības tiesību apjomu, Reģistra valsts notārs ir nodrošinājis informācijas atklātību pret sabiedrību, tādējādi savā darbībā ievērojot arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piektajā daļā noteikto labas pārvaldības principu.

[2.6] Atbilstoši Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra statūtu 9.13.apakšpunktā minētajam Arodbiedrības kongress jeb biedru sapulce visus lēmumus pieņem, ja par tiem nobalso vairāk nekā puse klātesošo delegātu. Izskatāmajā gadījumā no 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa sēdes protokola Nr.002/10-2710 redzams, ka Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa delegātu lēmums par izmaiņām valdes sastāvā pieņemts vienbalsīgi. Reģistra valsts notārs 2010.gada 4.novembra lēmumu ir pieņēmis, pamatojoties uz Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra pieteikumā un tam pievienotajām ārkārtas kongresa sēdes protokolā Nr.002/10-2710 norādītajām ziņām par izmaiņām valdes sastāvā. Līdz ar to pieteicējas argumentam, ka Arodbiedrības 2010.gada 21.oktobra ārkārtas valdes sapulces protokolā Nr.43/10-2110 nav ietverta norāde par katra valdes locekļa balsojumu „par" vai „pret", nav nozīmes, jo ārkārtas kongresa sēdes protokols Nr.002/10-2710 neietekmē 2010.gada 4.novembra lēmuma pieņemšanas tiesisko pamatu.

[2.7] Tā kā Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa sēdes protokolā Nr.002/10-2710 ir visi Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmajā daļā norādītie rekvizīti, tam ir juridisks spēks. Likums nenosaka, ka dokumenta juridisko spēku ietekmē dokumenta sastādīšanas faktiskie apstākļi.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, norādot turpmākos apsvērumus.

[3.1] Lēmums būtiski apdraud vairāk nekā 4000 biedru intereses, jo Arodbiedrības valdē ir personas, kuras ir ievēlējušas pašas sevi bez tiesiska kongresa.

[3.2] Lēmumā nav pārbaudīti pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumā izvirzītie argumenti.

[3.3] Reģistra veiktā Biedrību un nodibinājumu likuma 22.panta un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{3}panta otrās daļas interpretācija neatbilst tiesību normu saprātīgas piemērošanas, privātpersonu tiesību ievērošanas, demokrātiskas iekārtas un tiesiskuma principam. Reģistrs prettiesiski uzskatījis, ka iesniegtajos dokumentos esošās ziņas ir patiesas, un nav nosūtījis dokumentus policijai pārbaudes veikšanai.

[3.4] Lēmumā nav pamatots, uz kāda pamata Reģistra valsts notārs pretrunā Arodbiedrības statūtiem reģistrēja katram valdes loceklim atsevišķas pārstāvības tiesības.

Arodbiedrības 2010.gada 21.oktobra ārkārtas valdes sapulces protokolam Nr.43/10-2110 nav juridiska spēka, jo tā sastādītājiem nebija pilnvaras bez kvoruma sasaukt ārkārtas kongresu. Turklāt minētais protokols ir viltots, jo 2010.gada 21.oktobra valdes sēdē nepiedalījās četri valdes locekļi, par ko arī ir iesniegts iesniegums policijā.

Reģistra valsts notārs, pieņemot 2010.gada 4.novembra lēmumu, piešķīra katram Arodbiedrības valdes loceklim atsevišķas pārstāvības tiesības, tādējādi paplašinot Arodbiedrības valdes locekļu pilnvaras, līdz ar ko ir pārkāpis savas likumā noteiktās pilnvaras.

[3.5] Tā kā Reģistrā iesniegtie dokumenti bija pretrunā viens otram, saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" (turpmāk – Likums) 18.^{1}panta ceturto daļu izmaiņu reģistrācija bija jāatliek, lai Arodbiedrība novērstu kļūdas.

[3.6] Pieteicēja lūdz atcelt Lēmumu un uzlikt pienākumu Reģistram dzēst 2010.gada 4.novembra un 11.novembra ierakstus Arodbiedrības reģistrācijas lietā.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos paskaidrojumos Reģistrs neatzīst pieteikumu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem un papildus paskaidrojot turpmāk norādīto.

[4.1] 2010.gada 4.novembra lēmumā uzskatāmi redzams, ka visiem Arodbiedrības valdes locekļiem, tajā skaitā atbrīvotajiem, ir norādīta informācija, ka konkrētā amatpersona ir ar pārstāvības tiesībām, jo tas izriet no likuma, ka arodbiedrību reģistrā norāda tikai tās amatpersonas, kurām vispār ir kaut kādas pārstāvības tiesības.

Savukārt gan Reģistra valsts notāra lēmuma tekstā, gan arodbiedrību reģistra ierakstos pēc šī ieraksta seko piezīme – „ar tiesībām

pārstāvēt arodbiedrību kopīgi ar 5 citiem valdes locekļiem" vai „ar tiesībām pārstāvēt arodbiedrību atsevišķi".

Šajā gadījumā Arodbiedrība iesniedza arī statūtu jaunu redakciju, kur 11.4.apakšpunktā norādīts, ka Arodbiedrības valde sastāv no trīs valdes locekļiem, kur valdes priekšsēdētājs ir tiesīgs pārstāvēt Arodbiedrību atsevišķi, bet pārējie valdes locekļi – tikai kopīgi. Tā kā Arodbiedrība 2010.gada 27.oktobra pieteikuma 2.3.apakšpunktā norāda, ka ievēlēti trīs jauni valdes locekļi un valdes priekšsēdētājs pagaidām nav ievēlēts, tad Reģistra valsts notārs pamatoti par visiem valdes locekļiem izdarīja ierakstu arodbiedrību reģistrā – „valdes loceklis ar pārstāvības tiesībām", nenorādot, ka šīm personām ir atsevišķās pārstāvības tiesības. Savukārt Arodbiedrība jau 2010.gada 5.novembra valdes sapulces protokolā un pieteikumā norādīja, ka ir iecelts valdes priekšsēdētājs, tāpēc tika izdarīts arī attiecīgs ieraksts arodbiedrību reģistrā, norādot arī uz valdes priekšsēdētāja atsevišķajām pārstāvības tiesībām.

[4.2] Likums „Par arodbiedrībām" un Likums nenosaka, ka arodbiedrību reģistrā būtu jānorāda arī vēlēto amatpersonu pārstāvības tiesību apjoms vai ierobežojumi. Reģistrs labas pārvaldības ietvaros informāciju par arodbiedrības vēlēto amatpersonu ar pārstāvības tiesībām pārstāvības apjomu publisko trešajām personām arodbiedrību reģistrā tikai informatīvas piezīmes formā.

[4.3] 2010.gada 15.decembrī Reģistrs saņēma Arodbiedrības bijušā valdes locekļa /pers. D/ 2010.gada 9.decembra iesniegumu, kurā viņš norāda, ka tomēr ir piedalījies 2010.gada 21.oktobra Arodbiedrības valdes sēdē un ka protokolā Nr.43/10-2110 norādītā informācija atbilst patiesībai. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka 2010.gada 21.oktobra valdes sēdē nebija kvoruma.

[5] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos paskaidrojumos Arodbiedrība, kas lietā pieaicināta kā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē, norāda, ka Lēmums ir tiesisks un pieteicējas pieteikums ir noraidāms, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] 2010.gada 21.oktobrī /pers. F/ kā Arodbiedrības valdes priekšsēdētājs, pamatojoties uz Arodbiedrības statūtu 11.3. un 12.1.2.apakšpunktu, sasauca valdes sēdi. Valdes sēde 2010.gada 21.oktobrī bija lemttiesīga, jo tajā atbilstoši statūtu 11.7.apakšpunktam piedalījās vairāk nekā puse valdes locekļu, tas ir, četri Arodbiedrības valdes locekļi (/pers. F/, /pers. E/, /pers. D/ un /pers. G/). /pers. D/ ar 2010.gada 9.decembra iesniegumu Reģistram ir apliecinājis, ka ir piedalījies 2010.gada 21.oktobra valdes sēdē. Līdz ar to minētais valdes sēdes protokols nav viltots.

[5.2] Ņemot vērā, ka 2010.gada 14.oktobrī valdes sēdē tika pieņemts lēmums 2010.gada 26.oktobrī sasaukt Arodbiedrības kongresu, Arodbiedrības valdes priekšsēdētājs /pers. F/ 2010.gada 22.oktobrī, pamatojoties uz statūtu 11.3. un 12.1.2.apakšpunktu, pieņēma lēmumu Nr.LABA VPL 01/10-2210 par valdes sēdes, kas tika nozīmēta uz 2010.gada 26.oktobri, atcelšanu un sasaukšanu 2010.gada 11.novembrī plkst.10.00 /adrese/. Šī informācija bija paziņota valdes locekļiem mutiski 2010.gada 22.oktobrī, kā arī publicēta laikraksta „Latvijas Vēstnesis" 2010.gada 26.oktobra numurā. Tāpat valdes locekļi tika iepazīstināti ar valdes priekšsēdētāja lēmumu Nr.LABA VPL 01/10-2210 klātienē 2010.gada 26.oktobrī pret parakstu. Pieteicēja, /pers. D/ un /pers. B/ atteicās parakstīties par iepazīšanos ar valdes priekšsēdētāja lēmumu, par ko uz dokumenta tika izdarīta atzīme liecinieku klātbūtnē.

[5.3] Arodbiedrības 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongress tika sasaukts, ievērojot statūtu 9.3. un 9.4.apakšpunktā noteikto kārtību, kā arī tas bija lemttiesīgs, jo tajā piedalījās vairāk nekā puse no ievēlētajiem delegātiem.

[5.4] Likums „Par arodbiedrībām" nereglamentē valdes pārstāvības tiesības, kā arī valdes locekļu ievēlēšanu un atsaukšanu, tomēr šī nepilnība būtu novēršama analoģijas ceļā.

No Biedrību un nodibinājumu likuma 44.panta pirmās daļas izriet, ka visiem arodbiedrības valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības, valdes locekļi pārstāv arodbiedrību kopīgi, ja statūtos nav noteikts citādi. Arodbiedrības statūtu 11.4.apakšpunktā ir noteikts, ka valdes priekšsēdētājs ir tiesīgs pārstāvēt Arodbiedrību atsevišķi, pārējie seši valdes locekļi ir tiesīgi pārstāvēt Arodbiedrību tikai kopīgi. Savukārt statūtu 11.2.apakšpunktā ir noteikts, ka valdes priekšsēdētāju un valdes priekšsēdētāja vietnieku ievēl no valdes locekļu vidus.

Tātad, kamēr valdes priekšsēdētājs nav ievēlēts, darbojas vispārīgs valdes pārstāvības tiesību princips, tas ir, visiem valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības un tie pārstāv arodbiedrību kopīgi.

[5.5] Arodbiedrības 2010.gada 26.oktobra valdes sēde, kur pieteicēja tika ievēlēta par Arodbiedrības valdes priekšsēdētāju, ir sasaukta prettiesiski, līdz ar to lēmumi, kas ir pieņemti sēdē, ir prettiesiski. Arodbiedrības valdes priekšsēdētājs /pers. F/ 2010.gada 22.oktobrī pieņēma lēmumu par valdes sēdes, kas tika nozīmēta uz 2010.gada 26.oktobri, atcelšanu. Tādējādi jebkuri valdes locekļu 2010.gada 26.oktobrī pieņemtie lēmumi ir pieņemti ārpus valdes sēdes, pārkāpjot statūtu 11.3. un 11.9.apakšpunktā noteikto. Reģistra valsts notāra 2010.gada 2.novembra lēmums Nr.6-23/138808, ar kuru izdarīts ieraksts arodbiedrību reģistrā par pieteicējas iecelšanu Arodbiedrības valdes priekšsēdētājas amatā, ir apstrīdēts, un Arodbiedrība ir vērsusies tiesā par minētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

[5.6] Arodbiedrība nepiekrīt pieteicējai, ka Reģistrā iesniegtajos dokumentos esošo pretrunu dēļ izmaiņu reģistrācija bija jāatliek. Pieteicēja arīdzan nav norādījusi, kādā veidā izpaužas Arodbiedrības iesniegto dokumentu pretrunīgums.

[5.7] Tā kā Reģistra valsts notārs, pamatojoties uz Arodbiedrības pieteikumu, 2012.gada 17.februārī pieņēma lēmumu Nr.6-23/17148/1 par izmaiņu izdarīšanu arodbiedrību reģistrā, atbilstoši APL 70.panta trešajai daļai un Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2011.gada 13.maija spriedumā lietā Nr.SKA-210/2011 10.punktā atzītajam Lēmums ir zaudējis spēku. Tādējādi pieteikums par Lēmuma atcelšanu nav izpildāms, līdz ar to tas ir noraidāms. Ir konstatējams tikai Lēmuma tiesiskums vai prettiesiskums.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 9.marta spriedumu pieteikums noraidīts. Tiesas spriedums motivēts šādi.

[6.1] Tiesa detalizēti un hronoloģiski atspoguļojusi notikumu gaitu, kāda tā risinājusies, sākot ar Arodbiedrības 2010.gada 14.oktobra ārkārtas valdes sapulci, līdz pat Lēmuma pieņemšanai. Pamatojoties uz Arodbiedrības pieteikumiem, Reģistrs vairākkārt izdarījis izmaiņas arodbiedrību reģistrā par izmaiņām Arodbiedrības amatpersonu sastāvā.

Tiesa konstatējusi, ka lietā ir strīds par to, vai Reģistrs pamatoti ir atteicies atcelt 2010.gada 4.novembra un 11.novembra lēmumus par izmaiņu izdarīšanu Arodbiedrības vēlēto amatpersonu ar pārstāvības tiesībām sastāvā un vai valsts notāram bija jāpārbauda faktiskie apstākļi, kādos notika Arodbiedrības valdes sapulce un kongress un tika pieņemti tā lēmumi.

Ņemot vērā, ka pēc Reģistra valsts notāru 2010.gada 4.novembra un 11.novembra lēmumu pieņemšanas Arodbiedrības reģistrā ir veikti jauni ieraksti, nav iespējams lemt par šo lēmumu atcelšanu, bet ir vērtējams to tiesiskums.

[6.2] No Likuma 18. 1 panta tiesa konstatējusi, ka Reģistra kompetencē neietilpst biedrības vai nodibinājuma lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude, proti, likumdevējs nav deleģējis atbildētājam tiesības veikt pārbaudi, kādos apstākļos ir sastādīti iesniegtie dokumenti. To vairākkārt atzinis arī Senāts. Līdz ar to valsts notārs nav tiesīgs pārbaudīt informāciju par kongresa un valdes sēdes sasaukšanas pārkāpumiem vai tajā pieņemto lēmumu pieņemšanas apstākļiem, jo strīdi par reģistrējamo dokumentu sastādīšanas faktiskajiem apstākļiem ir izskatāmi vispārējās jurisdikcijas tiesā civilprocesuālā kārtībā.

[6.3] Pārbaudot, vai Reģistrs, izdarot ierakstus arodbiedrību reģistrā par izmaiņām Arodbiedrības amatpersonu sastāvā un to pārstāvības tiesībām, ir ievērojis Likuma 18. 1 panta pirmās un otrās daļas prasības, tiesa nonākusi pie šādiem secinājumiem.

[6.3.1] Reģistrs, pieņemot 2010.gada 4.novembra un 11.novembra lēmumus, ir pārbaudījis dokumentu, kurus reģistrē un uz kuru pamata izdara ierakstu arodbiedrību reģistrā, juridisko spēku un citu formas prasību atbilstību normatīvajiem aktiem.

Arodbiedrības izmaiņu reģistrēšanai Reģistram iesniegtie pieteikumi un pieteikumiem pievienotie dokumenti, proti, Arodbiedrības ārkārtas valdes sapulces 2010.gada 14.oktobra protokols Nr.LABA VSL 42/10-1410, 2010.gada 21.oktobra protokols Nr.LABA VSL 43/10-2110, 2010.gada 5.novembra protokols Nr.LABA VSL 44/10-0511, 2010.gada 27.oktobra ārkārtas Kongresa sēdes protokols Nr.LABA KSL 002/10-2710, Arodbiedrības statūti jaunajā redakcijā ir noformēti un atbilst Dokumentu juridiskā spēka likumam. Minētais likums neizvirza prasību, ka dokuments būtu jāapstiprina ar zīmoga nospiedumu un jānoformē uz speciālas veidlapas, lai tas iegūtu juridisku spēku. Tādējādi, ņemot vērā, ka Arodbiedrības izmaiņu reģistrēšanai iesniegtie dokumenti satur visus Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmajā daļā norādītos rekvizītus, atbildētājs pamatoti secinājis, ka tiem ir juridisks spēks.

Tiesa arī nav konstatējusi Arodbiedrības izmaiņu reģistrēšanai iesniegto dokumentu spēkā neesamību vai citu formas prasību neatbilstību normatīvajiem aktiem.

Likums „Par arodbiedrībām" tieši neregulē arodbiedrību biedru sapulces jeb kongresa sasaukšanas un tā norises kārtību, kā arī pārvaldes institūcijas ievēlēšanas un atsaukšanas kārtību, taču, atsaucoties uz Biedrību un nodibinājumu likuma 37.panta ceturto daļu, tiesa secinājusi, ka ir pieļaujamas situācijas, kad biedru sapulci vai kongresu vada cita persona, kuru ir ievēlējuši arodbiedrības biedri. No Reģistram iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka /pers. F/ ir norādīts kā kongresa vadītājs, pamatojoties uz attiecīgu kongresa lēmumu, ko apliecina pievienotie protokoli. Tādējādi Reģistram nebija tiesiska pamata apšaubīt minētās personas iecelšanas un pieņemtā lēmuma par izmaiņām valdes sastāvā atbilstību faktiskajiem apstākļiem.

Arodbiedrības izmaiņu reģistrēšanai iesniegtie dokumenti atbilst Arodbiedrības statūtu prasībām.

Pārbaudot to, vai, pieņemot Reģistra valsts notāru 2010.gada 4.novembra un 11.novembra lēmumus, ir izpildītas Likuma 18.¹panta pirmās daļas 3.punkta prasības, proti, vai izmaiņu reģistrēšanai nav konstatējams cits tiesisks šķērslis, tiesa šādu šķēršļu esamību lēmumu pieņemšanas laikā nav konstatējusi, kā arī uz tādiem nav norādījusi pati pieteicēja.

Reģistrs ir izpildījis Likuma 18.¹panta pirmās daļas prasības.

[6.3.2] Likuma 18.¹panta otrā daļa Reģistra darbinieku kompetenci ierobežo, liedzot arodbiedrības lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaudes tiesību un pienākumu. Ņemot vērā, ka no tiesību normām neizriet Reģistra pienākums izvērtēt delegātu kongresa sasaukšanas faktiskos apstākļus, arī tiesai šos apstākļus nav pamata vērtēt.

[6.3.3] Valsts notāram, konstatējot, ka iesniegtie dokumenti atbilst Likuma 18.¹panta pirmās daļas prasībām, bija jāpieņem lēmums par Arodbiedrības pieteikto izmaiņu reģistrāciju. Tiesa atzinusi, ka Reģistram nebija tiesiska pamata atcelt tā 2010.gada 4.novembra un 11.novembra lēmumus.

[6.4] Iepriekš norādīto apsvērumu dēļ tiesa kā nepamatotu noraidījusi pieteicējas argumentu, ka Reģistram bija jāpārbauda Arodbiedrības valdes sapulces un kongresa norises un lēmumu pieņemšanas faktiskie apstākļi.

Pieteicējas norādītie argumenti par pārkāpumiem pieteicējas 2010.gada 26.oktobra valdes sapulces un kongresa sasaukšanas un norises kārtībā neietekmē Reģistra lēmumu tiesiskumu, jo strīdi par minētajiem jautājumiem ir izskatāmi vispārējās jurisdikcijas tiesā civilprocesuālajā kārtībā.

[7] Turpmāk norādīto iemeslu dēļ nepiekrītot tiesas spriedumam, pieteicēja to pārsūdzēja apelācijas kārtībā.

[7.1] Gan Reģistrs, gan tiesa ignorējusi Arodbiedrības statūtu 11.4.punkta noteikumus, ka tikai valdes priekšsēdētājam ir atsevišķas pārstāvības tiesības, un nepamatoti piemērojusi analoģiju ar Biedrību un nodibinājumu likumu. Analoģijas piemērošana šajā gadījumā nav tiesiski pieļaujama, jo to var piemērot tikai gadījumos, kad normatīvie akti nenosaka kādas darbības vai lietu kārtību.

[7.2] Tiesa vispār nav izvērtējusi pieteikuma argumentus par izmaiņu ierakstu izdarīšanu, kas ir pretrunā Arodbiedrības statūtu 11.4.punktam, izvērtējot tikai argumentus par faktisko apstākļu pārbaudi. Ziņas par faktiskajiem apstākļiem pieteicēja pieteikumā

norādījusi tikai tāpēc, lai radītu tiesai priekšstatu par lietas būtību pilnībā, nevis lai tie tiktu izvērtēti.

Pieteicējas galvenie argumenti bija tas, ka Reģistrā tika reģistrētas izmaiņas Arodbiedrības valdes sastāvā bez paraksttiesīgās personas, kas ir pretrunā statūtos noteiktajam. Tātad bija jāvērtē, vai Arodbiedrības iesniegtie dokumenti atbilst tās statūtiem.

[7.3] Pieteicēja par Arodbiedrības pieaicināšanu trešās personas statusā uzzināja tikai pēc tiesas sprieduma saņemšanas, tāpēc pieteicēja uzskata, ka lietas izskatīšana, neinformējot pieteicēju par lietas dalībniekiem, ir pretrunā administratīvā procesa būtībai, jo pieteicējai kā procesa dalībniekam ir tiesības zināt par personu dalību lietā. Arī APL 107.panta otrā daļa noteic, ka, mutvārdu procesā izskatot lietu, lietas apstākļus noskaidro tiesas sēdē.

[8] Apelācijas instances tiesai sniegtajos paskaidrojumos atbildētājs un trešā persona apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu.

[9] Saskaņā ar APL 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, to atkārtoti nenorādot.

[11] Papildus pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam attiecībā uz apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11.1] Pieteicēja norāda, ka valsts notāre ar 2010.gada 4.novembra lēmumu piešķīrusi valdes locekļiem atsevišķas pārstāvības tiesības, kaut gan to neparedz ne statūti, ne ārkārtas kongresa protokols.

Apgabaltiesa konstatē, ka Arodbiedrības statūtu jaunās redakcijas (kas Reģistrā reģistrēta 2010.gada 4.novembrī) 11.4.punkts paredz, ka atsevišķas pārstāvības tiesības ir tikai valdes priekšsēdētājam, bet pārējie divi valdes locekļi ir tiesīgi pārstāvēt Arodbiedrību tikai kopīgi (*lietas 130.lapa*). 2010.gada 27.oktobra ārkārtas kongresa protokols šādu pilnvaru apjomu valdes locekļiem neparedz, proti, par to protokolā vispār netiek runāts (*lietas 149.-150.lapa*). Savukārt 2010.gada 4.novembra valsts notāres lēmumā pretim ierakstam par ieceltajiem valdes locekļiem norādīts: „valdes loceklis ar pārstāvības tiesībām" (*lietas 122.-123.lapa*).

Apgabaltiesa norāda, ka ar ārkārtas kongresa lēmumu tika atcelta visa iepriekšējā valde septiņu cilvēku sastāvā un iecelta jauna valde trīs cilvēku sastāvā, neievērojot no jauno valdes locekļu vidus valdes priekšsēdētāju un tā vietnieku, jo tāda lēmuma pieņemšana nav kongresa kompetencē (sk. statūtu jaunās redakcijas 9.14.punktu). Šāda kompetence ir tikai valdei (statūtu 11.2.punkts). Tas nozīmē, ka kādu brīdi – līdz jaunieceltās valdes sēdei – var veidoties situācija, ka nav valdes priekšsēdētāja un tā vietnieka. Secīgi nav iespējams piemērot statūtu 11.4.punktu, kurš reglamentē pārstāvību tiesību apjomu valdes loceklim, valdes priekšsēdētājam un tā vietniekam.

Tādējādi, kamēr nav iestājušies priekšnoteikumi statūtu 11.4.punkta piemērošanai, ir piemērojami likuma noteikumi attiecībā uz valdes pārstāvības tiesībām.

Likums „Par arodbiedrībām" laikā, kad notika strīdus notikumi, neregulēja jautājumus par valdes pārstāvības tiesībām. Taču, tā kā šis jautājums prasa noregulējumu, apgabaltiesa uzskata par iespējamu piemērot analoģiju, piemērojot Biedrību un nodibinājumu likumā noteiktās prasības attiecībā uz valdes pārstāvības tiesībām. To, ka šādu analoģiju var piemērot, apliecina paša likumdevēja griba, 2012.gada 14.jūnijā grozot likumu „Par arodbiedrībām" (3

spēkā no 11.07.2012.), papildinot likuma 2.pantu ar ceturto daļu, kas noteic, ka jautājumos, kas saistīti tostarp ar valdes kompetenci un pārstāvības tiesībām, piemēro Biedrību un nodibinājumu likuma noteikumus attiecībā uz biedrībām, ciktāl šis likums nenosaka citādi.

Biedrību un nodibinājuma likuma 44.panta pirmā daļa noteic, ka visiem valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības. Valdes locekļi pārstāv biedrību kopīgi, ja statūtos nav noteikts citādi.

Ievērojot minēto, kamēr nebija iecelts valdes priekšsēdētājs un tā vietnieks, visiem valdes locekļiem bija kopīgas pārstāvības tiesības. Ieraksts „valdes loceklis ar pārstāvības tiesībām" nepaplašina likumā noteikto pārstāvības tiesību apjomu, bet gan tikai norāda uz to, ka katram no valdes locekļiem vispār ir pārstāvības tiesības, kas viņam ļauj pārstāvēt Arodbiedrību kopā ar pārējiem valdes locekļiem.

Ievērojot minēto, pieteicējas arguments ir nepamatots, un tas nevarēja būt pamats 2010.gada 4.novembra valsts notāres lēmuma atcelšanai.

[11.2] Attiecībā par trešās personas pieaicināšanu izskatāmajā lietā un pieteicējas neinformēšanu par šo faktu apgabaltiesa norāda, ka pirmās instances tiesas tiesnese jau ar 2011.gada 19.janvāra lēmumu, ar kuru tika pieņemts pieteikums, ir nolēmusi pieaicināt lietā kā trešo personu Arodbiedrību. Šis lēmums pieteicējai ir nosūtīts ar 2011.gada 19.janvāra pavadrakstu (*lietas 103.lapa*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2010.gada 13.decembra lēmuma Nr.1-5/193 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente Dz.Amerika
I.Meldere

Tiesneses

L.Vīnkalna